

Državni zakonik

za

kraljevine in dežele v državnem zboru zastopane.

Kos LXXI. — Izdan in razposlan dné 3. oktobra 1894.

(Obsega šte. 193.)

193.

Razglas ministerstva za deželno bran z dné 15. septembra 1894. l.

o neki izpremembi v vojnih predpisov I. delu.

Porazumno s c. in k. državnim vojnim ministertvom se z veljavnostjo od 1. dné novembra 1894. leta počenši razveljavlja določilo §. 46., točke 4., G, c v vojnih predpisov I. delu (ukaz c. k. ministerstva za deželno bran z dné 15. aprila 1889. l., Drž. zak. št. 45.) in §. 65. téh predpisov se izpreminja takó-le:

Dokazovanje znanstvene sposobnosti s preskušnjo.

1. Kedor hoče svojo znanstveno sposobnost za enoletno prostovoljno službo v vojaškem staležu dokazati s preskušnjo (§. 64. : 1. c v vojnih predpisov I. delu), naj prošnjo za pripustitev k ti preskušnji podá pri tistem vojaškem teritorijalnem poveljstvu, v čegar okolišu je njegovo trajno bivališče.

Prošnji, katera je s prilogami vred prosta kolka, je priložiti krstni ali rojstveni list in pa po političnem ali policijskem oblastvu bivališča izdano potrdilo istósti, narejeno po vzorcu 16. v vojnih predpisov I. delu.

V prošnji je povedati, v katerem jeziku želi aspirant preskušnjo opraviti in kateri jezik si je

izbral za drugi jezik (§. 66 : 4. A v vojnih predpisov I. delu).

2 Preskušnje o sposobnosti se o navadnih razmerah vršé pri vsakem vojaškem teritorijalnem poveljstvu, v čegar stojališču je kaka srednja šola.

Po številu aspirantov za preskušnjo in po jezikovnih razmerah je moči postaviti tudi več preskuševalnih komisij.

Ako se v okolišu vojaškega teritorijalnega poveljstva nahajajo srednje šole z drugačnim učnim jezikom kakor je tisti, ki je uveden na srednjih šolah v stojališču vojaškega teritorijalnega poveljstva, postavljati je po potrebi preskuševalne komisije tudi v takih večih garnizijskih krajih, kjer ima svoj sedež kaka omenjena srednja šola z drugim učnim jezikom.

Prav takó je potrebne preskuševalne komisije tudi tedaj postavljati zunaj stojališča vojaškega teritorijalnega poveljstva, kadar v njem ni nobene srednje šole.

3. Da bi se kedo pripustil k preskušnji po 1. dnevu marca onega leta, v katerem aspirant dovrši svoje 21. leto, ali pa potem, ko je potrjen v vojake, to je prepovedano brez izjeme.

K preskušnji pripuščene aspirante odkazuje vojaško teritorijalno poveljstvo tistim preskuševalnim komisijam v okolišu vojaškega teritorija, ki vstrežajo njih jezikovnemu znanju.

4. Za sestavo preskuševalnih komisij potrebne naredbe vkrepa vojaško teritorijalno poveljstvo v porazumu s političnim deželnim oblastvom.

Preskuševalna komisija sestojí iz:

- a) enega štabnega častnika iz oddelka generalnega štaba ali iz krdelnega staleža;
- b) treh srednješolskih profesorjev, od katerih je, ako mogoče, dva vzeti izmed profesorjev velikih gimnazij, enega pak izmed profesorjev velikih realek; in
- c) treh dejalnih častnikov, — med katerimi more, če treba, eden biti vojaški zdravnik, — teritorialnega okoliša, toda izvzemši tiste častnike, ki so komandirani v vojaška vzgojevališča in izobraževališča.

Srednješolske profesorje določuje z dvoletno poslovno dobo politično deželno oblastvo.

Izbirajoč profesorje je paziti na to, da bo mogel iz vsakega predmeta izpraševati strokovni profesor. Od častnikov morata vsaj dvá znati glavni jezik. Razen tega mora kedó med častniki poznati tudi drugi jezik, ki si ga aspirant izbere.

Vsi spredaj omenjeni udje imajo pravico glasovanja.

5. Preskušnje se vršé praviloma tretji ponedeljek vsakega meseca, izvzemši mesec avgust, v katerem ni nikakoršnih preskušenj.

Po številu aspirantov se morejo preskušnje nadaljevati tudi tiste dni, ki so takoj po ponedeljku, dokler se ne dokončajo.

6. Pred začetkom preskušnje naj vsak aspirant dokaže, da je položil dvanajst goldinarjev odredbine, po enakih delih pristoječe pri preskušnji poslujočim srednješolskim profesorjem.

Ta preskusalna odredbina naj se polaga pri državni blagajnici, katero določi deželna vlada. Vplačanim preskusnim odredbinam naj deželne vlade plačo odpró po preteku vsakega meseca, in da se je to zgodilo, naj ravnatelj učilišč priznanijo to dotičnim sreenješolskim profesorjem.

Vrača se že vplačana odredbina samo tedaj, kadar aspirant odstopi še prej, kakor se je preskuševalna komisija zbrala.

7. Kaj obsega preskušnja, razvideti je iz §. 66. v vojnih predpisov I. delu. Taista je deloma pismena, deloma ustna.

Pismena preskušnja se razteza na jezike in matematiko. Naloge za njo naj izberó strokovni profesorji s pritrdilom ostalih udov preskuševalne komisije.

Pismena preskušnja se vrši pod nadzorom strokovnega profesorja in enega častnika v klavzuri.

Da izdela nalogo iz glavnega jezika, dati je aspirantu tri ure, za pismeno nalogo iz drugega jezika dvé uri in za nalogo iz matematike tri ure.

Za nalogo iz glavnega jezika ni smeti rabiti pomagala. Za nalogo iz drugega jezika je dovoljeno rabiti slovar tega jezika, za matematično nalogo pa logaritemske tablice. Ako bi kedo rabil drugačna pomagala ali ako bi poskušal varati, dobí iz dotičnega predmeta red „nezadostno“.

Ustna preskušnja, ki se naj prične dné po pismeni preskušnji, obsega vse predmete. Pri nji je aspirante klicati posamez ali po tri vkupe ter jih izpraševati vpričo vse komisije.

Dajati prašanja pri preskušnji so poklicani profesorji, in sicer vsak iz tistega predmeta, ki mu je odkazan. Tudi drugi udje imajo pravico — kolikor bi se jim to zdelo potrebno za presojanje aspiranta — staviti mu prašanja.

Aspirantje morajo pri preskušnji dokazati tudi znanje težavnejših, oziroma v viših srednješolskih razredih obravnavanih delov posameznih predmetov.

Pismene izdelke, katere naj pregledajo vsi udje komisije, presoja prav tako, kakor ustne odgovore aspirantove, najprej vsak ud komisije samostojno, pri čemer je rabiti te-le redove (note):

„Izvrstno“, kadar aspirant pozná načela in vse učivo in kadar svoje znanje, brez podpore preskuševalca, izraža brez pogréska.

„Prav dobro“, kadar aspirant pozna načela in vse učivo ter svoje znanje izraža brez posebne podpore izpraševalca.

„Dobro“, kadar aspirant pozná in razume načela in večí del učiva ter svoje znanje izraža le z majhno podporo izpraševalca.

„Zadostno“, kadar aspirant pozná in razume načela in najvažnejši del učiva ter svoje znanje izraža s primerno podporo izpraševalca.

„Nezadostno“, kadar aspirant kaže negotovost v razumevanju načel in pa pomanjkljivo in neredno znanje.

Posamezne redove je vsak dan, ko preskušnja neha in aspiranti odidejo, v vsakem predmetu posneti z večino glasov v skupno sodbo ter jo izraziti s kakim spredaj navedenim redom.

Ako bi kak ud komisije ne mogel oddati svoje sodbe o kakem izpraševanem predmetu, odločuje o redu večina ostalih udov komisije. Če bi bilo enoliko glasov, merodajen je glas predsednika — in če bi se on vzdržal glasovanja, — glas strokovnega profesorja.

8. O posledku preskušnje je pisati zapisnik o preskušnji, ki ga je sestavljati po predpisanem vzorcu.

Končni posledek preskušnje je izraziti s pristavkom „sposoben“ ali „nesposoben“.

Pristavek „sposoben“ se priznava tedaj, kadar je aspirant dobil v vseh predmetih vsaj red „zadostno“.

Ako je aspirant tudi le iz enega predmeta dobil red „nezadostno“ bodi soglasno ali z večino glasov, daje se mu končni red s pristavkom „nesposoben“.

Po dokončani preskušnji je aspirantu neposredno izdati izpisek iz zapisnika o preskušnji.

Proti vkrepu preskuševalne komisije ni vzklica.

9. Aspirantje, ki so samó iz enega predmeta dobili red „nezadostno“, morejo preskušnjo iz tega predmeta po preteku treh mesecev ponoviti.

Tisti, ki so red „nezadostno“ dobili iz dveh ali več predmetov, in pa tisti, ki so med preskušnjo odstopili od nje ali kateri ob ponavljanju preskušnje iz enega predmeta po preteku treh mesecev ne prebijejo preskušnje, smejo preskušnjo o sposobnosti

ponoviti še le po preteku enega celega leta. Ponavljanje se razteza potem na vse predmete.

Aspirantje, ki so v vseh predmetih dobili red „nezadostno“, morejo preskušnjo o sposobnosti ponoviti samo v posebnega ozira vrednih slučajih še le po preteku enega celega leta. Dovolilo za to daje c. k. ministerstvo za deželno bran v porazumu s c. in k. državnim vojnim ministerstvom.

Ponavljati preskušnjo iz enega predmeta ali iz vseh predmetov ni dovoljeno, ako je aspirant med tem bil potrjen v vojake ali ako bi preskušnjo moral ponavljati po prvem dnevu marca tistega leta, v katerem dovrši 21. leto.

Preskušnja se mora vsakakor ponavljati pri tistem poveljstvu, pri katerem se je delala prva preskušnja.

10. Vojaška teritorialna poveljstva naj precej, ko se dokonča vsaka preskušnja, ostalim vojaškim teritorialnim poveljstvom po imenu naznani tiste aspirante, ki preskušnje o sposobnosti niso prebili ali ki so odstopili od nje, preden so jo dovršili.

Te aspirante je prav takó, kakor enake svoje aspirante vpisavati v knjigo zabeležnico.

Weltersheimb s. r.

C. in k. (vojaško teritorijalno poveljstvo.)

Preskuševalna komisija za aspirante enoletne prostovoljne službe.

Zapisnik o preskušnji

aspirantov enoletne prostovoljne službe, izpranih meseca . . . . . 189. leta.

A s p i r a n t o v o						R e d o v i								Za enoletno prostovoljno službo je		Opomnja
i m é		l e t o r o j s t v a	d o m o v i n s t v o		Prva omika	Glavni jezik	Drugi jezik	Zemljepis	Zgodovina	Prirodopis	Fizika	Kemija	Matematika	sposoben	nesposoben	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
Dan preskušnje																
Završen v . . . . . dne . . . . . 189.																
P o d p i s i																
. . . . . udov preskuševalne komisije.																

- Opomnja:** 1. Pri vsakem aspirantu je povedati také glavni jezik, kakor drugi jezik v razpredelu, določenem za redove.
 2. Pri aspirantih, ki med preskušnjo odstopijo, zabeležiti je to v razpredelu 17.
 3. Oblika papirja 4.